

Lausunto yliopistolain ja ammattikorkeakoululain väliaikaisesta muuttamisesta (avoin korkeakoulutus, opintosetelikokeilu)

Keskuskauppakamari kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta. Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että Suomi hakee uusia ja vaikuttavia keinoja koulutustason nostamiseksi ja osaavan työvoiman saatavuuden parantamiseksi. Korkeakoulutettujen nuorten aikuisten määrän kasvattaminen on keskeinen edellytys talouskasvulle, tuottavuuden kehitykselle ja yritysten kilpailukyvyille. Tässä kokonaisuudessa esitetyllä avoimen korkeakoulutuksen opintosetelikokeilulla on selkeä ja kannatettava tavoite.

Keskuskauppakamari kannattaa opintosetelikokeilun toteuttamista. Mahdollisuus suorittaa maksuttomasti avoimia korkeakouluopintoja toisen asteen ja korkeakoulutuksen nivelvaiheessa voi madaltaa kynnystä korkeakoulutukseen hakeutumiselle, nopeuttaa siirtymiä ja auttaa nuoria tekemään harkitumpia ja työelämän kannalta kestävämpiä koulutusvalintoja. Erityisen myönteistä on kokeilun kohdentaminen nuoriin, jotka ovat jääneet ilman korkeakoulupaikkaa tai eivät ole ottaneet saamaansa paikkaa vastaan. Tämä vastaa tunnistettuun haasteeseen, jossa merkittävä osa nuorista jää siirtymävaiheessa vaille selkeää koulutuspolkua.

Yritysten näkökulmasta olennaista on, että opintosetelikokeilu tukee aidosti koulutustason nousua ja työmarkkinoiden kohtaantoa. On tärkeää, että opintosetelillä tarjottava avoimen korkeakoulutuksen tarjonta on monipuolista ja kattaa myös aloja, joilla työvoimatarve on suuri ja kasvaa tulevaisuudessa. Korkeakoulujen tulee hyödyntää kokeilua kehittämällä kokonaisuuksia, jotka tukevat sekä jatko-opintoihin siirtymistä että työelämässä tarvittavien valmiuksien vahvistumista.

Keskuskauppakamari pitää perusteltuna opintosetelin enimmäislaajuuden rajaamista 30 opintopisteeseen ja käyttöajan rajaamista kahteen vuoteen. Rajaukset vähentävät riskiä siitä, että opintoseteli viivästyttäisi siirtymää tutkintokoulutukseen. Samalla ne tukevat kokeilun arvioitavuutta ja kustannusten hallintaa.

Pidämme tärkeänä, että kokeiluun kytkeytyvä ohjaus toteutetaan laadukkaasti. Pelkkä maksuttoman opiskelun mahdollisuus ei riitä, jos nuorella ei ole riittävää tukea opintojen valintaan, opiskelutaitojen kehittämiseen ja koulutuspolun suunnitteluun. Korkeakoulujen tarjoaman ohjauksen tulee tukea nuorten ymmärrystä työelämän muuttuvista osaamistarpeista ja eri alojen uramahdollisuuksista. Myös yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa on syytä vahvistaa esimerkiksi tuomalla avoimeen korkeakoulutukseen työelämälähtöisiä sisältöjä ja ajantasaisia esimerkkejä osaamistarpeista.

Keskuskauppakamari korostaa kokeilun huolellista seuranta ja vaikuttavuuden arviointia. Erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, nopeuttaako opintoseteli tosiasiallisesti siirtymää korkeakoulutukseen, lisääkö se ammatillisesta koulutuksesta

**KESKUS-
KAUPPAKAMARI**

Alvar Aallon katu 5 C, PL 1000 | 00100 HELSINKI | +358 9 4242 6200

kauppakamari.fi

korkeakouluihin siirtyvien määrää ja millaisia vaikutuksia kokeilulla on nuorten koulutusvalintoihin, valmistumisaikoihin ja työmarkkinoille sijoittumiseen. Arvioida on syytä myös sitä, miten lopputulema eroaa siitä, että nuorille, jotka käyttivät opintosetelimahdollisuutta, olisi annettu esimerkiksi ehdollinen opiskelupaikka tai sisäänottoa kasvatettu ensikertalaisille. Arviointituloksia tulee hyödyntää mahdollisen jatkon tai pysyvemmän mallin valmistelussa.

Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että opintosetelikokeilu nähdään osana laajempaa koulutus- ja osaamispolitiikan kokonaisuutta. Sen rinnalla on edelleen tarpeen kehittää korkeakoulujen aloituspaikkamitoitusta, opiskelijavalintoja, siirtymiä eri koulutusasteiden välillä sekä jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia työuran eri vaiheissa. Oikein toteutettuna opintosetelikokeilu voi tuottaa arvokasta tietoa ja toimia yhtenä keinona vastata Suomen osaamis- ja kasvutarpeisiin.

Suvi Pulkkinen

johtava asiantuntija, osaaminen ja maahanmuutto

Keskuskauppakamari